

kupiti, da se ne okupiš (goljfaš)“. Škerljiva živina pičo le oslini, zbera boljšega kaj vèn, se ne nažrè dobro, in se tudi odobeliti ne dá. Oslinjene piče za oškerljivim volom druga živina tudi ne žrè, česi ravno bi jo na lepem soncu posušil, in če se med drugo pičo pomeša, tudi drugo ne-
okvarjeno nekako osmradi ali okuži, in ako bi jo tudi kaka druga volčja žival povžila, se škerljivosti nažrè, in si jo vcepi. Ecce epidemija! *) — Skernina je tudi po mojih mislih s slovo „škerljivost“ v eni koreniki. Če vé kdo za kaj boljšega, naj reče od kod? Nisem ravno tako terdokorn, če mi kdo z boljšo besedo nos zaviha, da bi se ne podal.

V Janežičevem slovníku beremo: skernina za Gicht — Fraissen. Kako bi se vendar to skupej ujematil zamoglo? To je težava, kakor se pozdeva, skupej sterniti: ali meni se to ne zdí tako težavno. Da se mertvica ali udolom od enega bolnika drugemu vcepi, ako bi vkupej ležala, ali bi zdrav človek po takem bolniku, po njegovi smerti, obleko na-se natikal in nosil. Da je tedaj udolom nalezljiva bolezen, sem že pogosto slišal, česi tudi ni tako epidemisch, kakor je kuga, pošast ali napast, močoh, kozé, kolera itd., vendar se je človek sčasoma naleze. Bi mar pri epidemijah naglica mogla biti? **) Kar pa Fraiss (božjast) zadeva, nisem še slišal, da bi nalezljiva bila, pa je mar na Štajarskem vera ali vraža kdaj bila, da se božjast iz otroka v otroka vcepi. Ali je pa mar g. Janežič v svojem slovníku jo tako natanko ugodil, da bi mu naravnost verjeti mogli? Janežič je besedo kjerkoli pobral, in v dobrem mnenji jo nam v slovníku razodel, pa mar „Fraissen“ ni prav zadel. Bodi si pa, kakor hoče, beseda skernina je tudi na Štajarskem domá, in dobro bi bilo, da bi se na njeni pomen bolj pazilo.

Od kod bi vendar beseda „kuga“ svojo koreniko imela, to Bog nar bolj vé! Jaz bi djal od besede kujati se, ali kuhati se ***). — Bolezen se kuja ali se kuha po človeku, ali človeka skuha in ga umori. „Ta bol se med ljudmi kuja; ji ni verjeti, da bi spet svoje glave ne povzdignila, in ko popred žeti začela“. Slišal sem reči: „ni nič verjeti, da bi se ta bolezen spet ne ponovila, kakor se od kolere sploh govori. Leto dan se ta bolezen kuja ali kuha, in iz slamnate bilke bo še poskočila, in po ljudéh lomastiti jela“.

Kar besedo „Seuche“ zadeva, sem skruno slišal. Človek se od človeka „oskruni“. Vol vola, konj konja oskruni, da se mu bol vcepi. Beseda „skruna“ je ravno z zgorej omenjenimi: skernina itd. v koreniki.

Toliko za poskušnjo. Če je pa nisem ugodil, prosim za zamero, to je, ne da bi mi bratje Slovenci zamerili, ampak ne zamerili. Z Bogom. J. Medved.

Lih a sodu.

Morda pri pisanji „liha sodu“ a ne gré k lih, ampak, da je za se besedica „gegen“. Ko po Istri bočajo (Kugelspiel), brojijo n. pr.: 3 a 5, 6 a 6. Da je lih res dispar, svedoči Dellabella pod disparo, Stulli pod lih in dispari.

Polutak je po Istri pol krajcarja, kar sem že povedal. J. V.

V Paznu in kolikor sem zvedil po celi Istri se sploh rabi beseda „lih“, pa le v pomenu „ungleich“. C.

Drobtinice za kratek čas.

— Na eno oko slep človek je srečal zjutraj zgoodej soseda, ki je pa gerbast (puklast) bil. Začne se med njima naslednji pogovor:

Samooki: „No, sosed, dobro jutro!“

Gerbec: „Bog daj!“

Samooki: „Danes ste pa zgoodej zadéli!“

Gerbec: „Dá! Moj sosed ima še eno okno zaperto“.

Dobro ga je bil splačal!

*) Ne! to ni epidemija.

**) Nikdar se ni še slišalo od epidemičnega protina (udoloma) ali kakor pri nas pravijo od epidemične putike.

***) Koreniko besede „kuga“ nam je menda dobro povedal gosp. Terstenjak. Vred.

— V Lj. je imela mati sina. Jaka mu je bilo ime. Bil je pa enmalo prismojen. Nek večer poleti gré na polje, ko so ravno žabe pridno regljale „jaka, jaka, jaka“ itd. Naš Jaka leta od luže do luže, od mlake do mlake, in se prijoče na zadnje domu materi očitovaje: „Kaj neki ste povedali žabam, da mi je Jaka ime; niso mi dale mirú te nesrečne klepetulje; na vse strani so me klicale kakor da bi me bile hotle povsod imeti!“

Bi utegnila prilika biti marsikteremu ošabnežu, ki ima visoke misli od sebe, da se povsod le za-nj vlečejo.

— Ko so svoje dni po slovenskih šolah še silama učencem nemščino brez razumka vtepali v glavo, vpraša učitelj Janezka:

„No, Janezek, povej mi zdaj ti: „Was sind Engel?“

Janezku se odgovor ustavlja.

Učitelj: „No, Janezek, saj veš: Engel sind pure — pure — —“

Janezek hitro poprime besedo in pravi: „Engel sind pure, race in pa gosí“.

Ultra posse nemo tenetur!

— Ko so bili kmetje še grajščinam podložni, pride eden taci in kancelijo po opravkih. Spehan zavolj daljne hoje bi se bil rad vsedel, pa ne vidi nikjer stola. Pisarjev eden zapazi njegove misli ter se ponorčuje ž njim: „No, oče, pa se vsedite!“ Bistroumni kmet se nekoliko ozrè po kancelii in pravi: „Gospodje, ne zamerite, pri vas je kakor pri meni v skednji — polno cepcov, stolov pa nič“. L—r.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Istre 8. aprila. F. C. Prišel sem pred nekimi tedni v Pazin, kraj krožne istrijske gosposke. Mesto je majhino in nima samo na sebi nobene posebne imenitosti, in razun kazine in drevoreda ob reški cesti ni tukaj nič, kar bi razveseljevalo praznuvajočo gospodo. Vendar pa je pravo središče Istre, ne le, ker stoji skoraj v sredi dežele, temuč tudi, ker družijo se tukaj ceste iz vsih krajev. Prebivavci so prav prijazni, ljudomili in dobri ljudje. Zapazil sem pred frančiskansko cerkvijo obelisk in krog njega nakupičene krogle, ki pričujejo še dandanašnji o junaštvu in zvestobi Istrijanov do cara in domovine iz časov slavnega Lazariča. Stoji naslednji napis na obelisku:

„Haec Gallia Istriae Fidelitati Poma Reliquit Quarta dies Septembris Erat tunc Aspera Gallis“.

V starem, nekdanjem imenitnem gradu grofov Montekukulskih, z mnogimi vzdanimi gerbi, so zdaj krožni stavbini ured, jetnišnice in osebujne stanovanja. — V polokrogu pod mestom se vije globok prepad „Vojba“ imenovan, v katerem teče potok, in se izteka ravno pod gradom v podzemeljsko jamo. Preiskovala se je ta jama le nekoliko seznejev do velikega tomuna z gorečimi baklami. Bilo bi tudi tukaj delo za gosp. dr. Schmidl-na.

Bral še nič nisem od tukajšnjih šol, saj se še komaj vé, da imamo nižjo gimnazijo. Pa, če ktere, so naše šole spomina, in naši učitelji, gosp. frančiskani, pohvale vredni. Ker je tu ljudstvo na nižji stopnji omike, kakor na Krajskem in v sosednih deželah, in pa tudi v veči revščini, so že od te strani težave pri učenju toliko večje; pa tudi še druga težava je, da se morajo učenci treh jezikov učiti (slovanskega, laškega in nemškega), kar je toliko težje, ker zunaj šole večidel le enega slišijo. In pri vsem tem se učenci stopivši iz naše gimnazije na družih častno obnašajo, kar je mogoče le zavolj posebne marljivosti njihovih učiteljev, katerim res prav na sercu leži dobra izreja mladine.

Povem naj še nekaj od tertne bolezní, kakor so mi pravili. Od Pazina proti reškemu morskemu zalivu je zemlja bela in terte pritlične; tu bolezen ni tako hudo dozda razsajala in pridelali so še precej vina. Proti terzaškemu zalivu pa je zemlja rudeča in terte so visoke, in ondi niso ne kapljice vina pridelali.

Prijatlom naravoznanstva je Istra še velik zaklad. Nisem se mogel prečuditi lepemu marmoru, ki se tu nahaja lepo bel, rudečkast, rujavkast, zelenkast in raznopisan; tu in tam leži železna ruda po poveršji zemlje. Čul sem od raznosortnih okamnin morskih žival, in najdel včeraj jih mnogo na najvišjem hribu poleg Pazna.

Vernili so se ravno danes zopet slavci, veseli oznanovavci pomladi.

Iz Trebolj na Štaj. 13. aprila. J. H. Veselja je dosti, pa več še britkosti na svetu; je dan pa je noč. Po teh besedah hočem Vam danes eno žalostno, eno pa smešno pisati. — Danes teden, 6. t. m., pride sin pridnih staršev zvečer nekoliko vinjen domú, pa se po večerji zopet na pot spravlja; stari oče ga opominja, naj ostane domá in naj gré spat; al sin ne mara za nobeno besedo, in skerbna mati stopi za njim in ga za roko prime pa prosi: ostani domá, ljubi moj, lepo te prosim; al on jo sune od sebe in gré svojo pot. Blizo laških toplic hoče železnico prekoračiti, se na šinah spodtekne, pade in v pijanosti zaspí. Po prvem hlaponu, ki je zvečer šel, prehaja stražej železnico in ga najde ondi, — al o groza! ko ga budí in na noge spravlja, se še le nesrečni človek zavé, da mu desne roke manjka, menda ravno tiste, s katero je svojo mater sunil; bila je tikama rame preč. Ležal je namreč ravno tako na železnici, da je desna roka čez šino ležala, in z naglo pezo železnih vozov mu odrezana bila. Nesrečnež še živi, desna roka pa že na pokopališču počiva in kaže: „Sin spoštuj očeta in mater, da ti bo dobro in da boš dolgo živel na zemlji!“ — Tudi po naših krajih so „Novice“ naznanile, da bo v Parizu sila slavoviten kerst in da bodo najimenitnejši botri pri kerstu carjeviča francozkega. Marsikaj se naši prosti kmetje od tega menijo, naj več pa kerst mežnarje skerbí. Janez pravi: „Jože! tam tam bi jaz kaj rad stregel, bo več ko dvojačka v roke padla.“ Jože pomerda ter pravi: „kaj misliš, da smé nas eden blizo, če je kaj več dobička? bo pa že kak gospod se vmes vrnil in mežnarju službo pa dnar prevzel.“ „Al pogača“ — pravi Juri — bo tudi kaj vredna in velika; nemarajo, da bodo še nalaš veliko peč samo za to zidali.“ „Bog vé“ — vpraša Jernej — „kje bodo kaj botri po kerstu pili in pa kakošno vino, nemara firindrajsgarja ali pa celó elfarja, če ga je še kaj na svetu?“ In tako se menijo še dalje; vsak jo po svojem pové.

Novičar iz raznih krajev.

V saboto opoldne so se, peljani od velikega škofa pražkega in kardinala kneza Švarcenberga, podali vsi na Dunaji zbrani gg. škofje k presvitlemu cesarju in Mu poklonili zahvalno pismo v latinskem jeziku, ki ga je sestavil dunajski véliki škof in kardinal. Cesar se jim je zahvalil tudi v latinskem jeziku in med drugimi rekel, da bo vsikdar mož beseda in zvesto se ravnal po sklenjenem konkordatu; „zapajte Meni, kakor zaupam jez Vam“ so bile poslednje cesarjeve besede. — Iz vsih krajev našega cesarstva se sliši, da polje kaj lepo stoji; le čez sušo tožijo po več krajih. Dvajset let že ne pomnijo tako majhne Donave kakor je letos; tako plitva je, da tudi majhne ladije ne morejo naprej. — Pariški zbor se nek res ne bo tako kmali ločil, kakor se je izperva govorilo. Že dolgo je cesarja Napoleona navdajala želja, namestnike vseh prvih evropskih vlad kadaj v Parizu imeti, da bi se pod njegovim predsedništvom porazumili od vseh tistih zadev, ktere je nekdanja vojska razsojevala. Iz vsega, kar se sedaj iz Pariza sliši, se smé misliti, da je ta čas sedaj prišel za Napoleona in da bo zbor še dalje časa ostal v Parizu, čeravno bo vsaka vlada nadomestovana le po enem poslancu, in se zbor imenoval le komisija. Po tem takem utegne naj novejša novica, ki jo je telegraf prinesel iz Pariza 14. aprila, verjetna biti, „da je stan laških dežel pazljivost pooblastencov pariž-

kih na-se obrnil, in da bojo preiskovali, kako ondanjim hotimijam v okom priti; vsi pooblastenci enoglasno spoznajo potrebo, da se mora to in uno na Laškem preurediti, in da je sila, te zadeve do dobrega pretresti.“ Povémo pa, da ta novica se ne ujema popolnoma s tem, kar se je malo dni pred govorilo, ko se je slišalo, da sardinski poslanec in za njim angleški sta terjala resni pretres laških zadev, vsi ostali poslanci pa niso z unima edinih misel bili. Kaj je tedaj na zgorej omenjeni novici, ki jo je prinesel „Jour. des Deb.“ resničnega, se bo kmalo zvedilo; to pa je gotovo, da vsi angleški časniki sedaj, ko je rusovsko-turška štrana izmotana, so začeli motati laški klobčič. — Razglas rusovskega cara od 19./31. marca, v katerem naznanja svojemu narodu konec vojske, je sedaj od besede do besede znan. Ker smo važniše reči iz njega že unidan povedali, ga nam ni treba ponavljati. — Že se sliši iz več krajev od pretepev in kervavih glav na Turškem, ko je bilo tu in tam prebirano sultanovo pismo, po katerem se zagotavljajo kristijanom enake pravice s Turkom. Malo pozná turško naturo, kdor misli, da bo mahomedanec kedaj prijatelj kristijan, kterege od nekdanj psuje. Da so Francozi vlili v marsiktero Turkinjo kri zapadne krotkosti, radi verjamemo, — al Turk je vse druga korenina. — Govorilo se je, da 38.000 vojakov francozke armade, ki je v Krimu, se bo podalo v Afriko v Algier in ondi bodo začeli iznova vojsko zoper neukrotljive Kabyle; pa sedaj se spet terdi, da francozka vlada ne bo začela ondi vojske in da vseh 143.000 mož bo šlo na Francozko domú. — Novo znamenje prijaznosti francozke vlade do Rusov, po kterih se zamore Napoleonova rodovina na prestolu francozkem močnejše utrditi, se kaže tudi v tem, da je unidan vsem francozkim vrednikom došel ukaz, da ne smejo več ziniti „od boja zapadne civilizacije zoper severno barbarstvo“ — tiste jim dosihmal tako priljubljene prislovice; tudi prepovedani rusovski časnik „Nord“ smé sedaj na Francozko. — Sliši se, da francozka vlada bo zapovedala vsem posestnikom močirnih zemljiš upeljavo drenaže. Res ni napačno, ako se koristne zemljišne naprave zapovedujejo, se vé da je pa treba potem manj premožnim gospodarjem tudi nakloniti na kakošno vižo dnarne pripomoči.

Zornici!

Tebe še gledam,
Ti mi še siješ
Ljubo in milo,
Zgodnja danica!

Kakor sijala
Meni otroku
V varnem naročji
Majčice mile.

Nepremeljivo
V sreči in tugi
Ti si mi sama
Zvesta ostala;

Upe poderte
Znova budila,

Vsako veselje
Z mano delila.

Ti me spremljala
Z doma na tuje,
Z doma po svetu,
Zgodnja danica!

Vendar še gledaš
Moje domovje,
Majki migljaš še
V sreberne lase.

Je-li še zdrava
Majčica mila,
Majčica mila,
Cerkvica bela?

Še bi jo enkrat
Vidil v obličje,

Kanila z oka
Solza bi gorka; —

Vendar še siješ
Ljubo in milo
Tje na mogilo
Moga očeta!

Rad bi pokleknil,
Križ bi objel še
Tamkej na grobu
Svoga očeta:

Preden posiješ
Ljubo in milo
Meni na rako,
Zgodnja danica!
Cegnar.

Stan kursa na Dunaji 14. aprila 1856.

Obligacije državnega dolga	5 %	85 1/2 fl.	Esterhaz. srečke po 40 fl.	68 3/4 fl.
	4 1/2 %	77 1/8 "	Windišgrac. " "	20 " 23 3/4 "
	4 %	67 1/4 "	Waldštejn. " "	20 " 23 3/4 "
	3 %	51 "	Keglevičeve " "	10 " 12 1/4 "
	2 1/2 %	42 1/4 "	Cesarski cekini.	4 fl. 45
Oblig. 5 % od leta 1851	B 89	"	Napoleondor (20 frankov)	7 fl. 57
Oblig. zemljiš. odkupa 5 %	79 1/4 "	"	Suverendor	13 fl. 53
Zajem od leta 1834 . . .	228 "	"	Ruski imperial	8 fl. 10
" " 1839 . . .	134 "	"	Pruski Fridrihsdor . . .	8 fl. 20
" z loterijo od leta 1854	108 5/8 "	"	Angleški suverendor . .	10 fl. 4
" národni od leta 1854	86 1/4 "	"	Nadavk (agio) srebra: na 100 fl. 2 3/4 fl.	